

שוניות

פינת הלשון

סבל

וגם לשאת אפשר להקיש מן הרומית sufferire ו-pati לאנגלית. כל כך למה, כי להיות חולה זה לסבול ולשאת את תלאות המחלה בסבלנות. גם passive = סביל גזורה מן הפעל הרומי ועוד כהנה וכנה.

אך לשיא התסבוכת אנו מגיעים עם הסובלנות, מידה יפה כשלעצמה, אם גם לא תמיד מובנת מאליה. את הסובלנות העברית מזהים ב-tolerance האנגלית ויש לה כמה מובנים: טולרנס כסובלנות כלפי ציבור או אנשים בודדים, טולרנס כיכולת לשאת כאב, טולרנס כהסכמה שבשתיקה למצבים, מעשים ומחדלים, ואפילו טולרנס בתור סטיה מותרת ממידה, משקל וכדומה.

למשל, לכל העוסקים במכניקה נהיר הרווח המסויים שבין השסתום והכותונת שבתוכו הוא אמור לנוע. הרבה קוראים לרווח המותר הזה בשם האנגלי טולרנס. אבל, ישנם כאלה ובעיקר הוותיקים שביניהם האמונים על המונח שפיל, קיצורו של המונח הגרמני spielraum, שתירגומו המילולי נמצא איכשהו בין חלל או רווח לבין חדר המשחקים.

הנה, כאן טמונות אפשרויות מעניינות לפרש את הטולרנס. ב-16.1.89 שמעתי ברדיו, שח"כ גאולה כהן הזדעקה בישיבה של אחת מוועדות הכנסת בדאגה לעתיד בית המחוקקים, שמא יהפוך לבית-זונות (בסגנון נביאי ישראל, הזדרזה להסביר). קטונתי מלהתווכח עם חברי כנסת, ועל אחת כמה וכמה עם נביאי ישראל. אולם, לא יכולתי שלא להיזכר בהקשר הבלשני.

בתקופת המשטר הפשיסטי באיטליה היה מוסכם עם השלטונות, שאת היצר לא ניתן

זה זמן רב שלא נתקלתי בשורש כה מענין ובעל פנים רבות כלי-כך כמו סבל. איך? המרשם הוא פשוט: קח ס+ב+ל, תוסיף אותיות אית"ן, תפזר מלוא החופן תנועות וניקודים, ערבב היטב ותראה מה יצא. קצרה היריעה כדי להביא את כל האפשרויות המילוליות ולכן, נצטמצם בכמה מן המעניינות והרבי-משמעיות ביותר. לא יהיה מנוס מלהיעזר במילים לועזיות כדי לרדת לעומקם של הקשרי המילים – הבה נסבול ביחד.

סבל הוא גם משא, מעמסה, נטל – לא רק כפשוטו הפיזי אלא גם, ואולי בעיקר, בהקשר הנפשי. כלומר, דבר או מצב בלתי נסבל הוא כזה שאי-אפשר לשאתו. בדיוק כך אמר הסבל כשהעמיסו על גבו מזוודות כבדות מדי. הסבל נקרא באנגלית porter על פי המקור הרומי portare = לשאת, בעוד את הסבל בגין העבודה הקשה שעליו לשאת = to endure באנגלית, מן המקור הרומי durare = להימשך או להחזיק מעמד, אפילו קשה הדבר (קשה = durus ברומית).

אז ככה, מי שיש לו כוח ומסוגל להחזיק מעמד ולסבול נטל ומשא כבד, אומרים עליו שהוא בעל סבולת = endurance באנגלית. לא, אין כאן טעות בניקוד, אין לומר סיבולת; לפי המילון של אבן-שושן סבולת היא סעודה משותפת בחיק הטבע (אולי פיקניק) – נשמע מוזר, אך קורה לעיתים, שהפיקניק הופך למבחן סבולת. מסובך? זה עוד לא הכל. סבלנות!

סבלנות היא patience באנגלית והיא קרובת משפחה של הפאצינט = patient, כי גם סבל

למשחקי מזל, כדאי שתזכרו זאת כדי שנהג המונית לא יביאכם חו"ח למקום ההוא. המילון אנגלי האוקספורדי מפרש את הקזינו כבנין ציבורי לבילוי, בעיקר משחקי המזל ואין הכוונה ל־"spielraum" הגרמני הנ"ל, בלי לשים לב להטעמה. איך שלא יהיה, צריך מידה רבה של סבלנות, סובלנות וסבולת כדי לא לסבול יותר על המידה.

מרדכי מלען

לדכא לגמרי. לכן, פתרו את הבעיה על ידי מתן הכשר חוקי לצרכים ציבוריים ואנושיים. לבתים הללו הדביקו את השם הקולע case di tolleranza = בתי־סובלנות, הווה אומר בתים שהכל הסכימו לקיומם והיו מוכנים לסבול אותם (אך לא דוקא לסבול בהם, תרתי משמע). כינוי מקביל לבתי־הסובלנות הללו הוא הקזינו (casino) בהברת מלעיל. לחברינו היוצאים לטיול באיטליה חשוב לדעת את ההבדל הדק שבהטעמה: הקזינו במלרע (casinó) הוא אולם

מכתבי קוראים

לעורך "משק הבקר" שלום!

28.12.88

זה, מרבץ נקי ויבש עשוי לתת אותותיו החיוביות בתנובה, בבריאות ובפוריות בפרט. לחילופין, אפשר לבטא זאת גם על דרך השלילה: ככל שהמרבץ מזוהם, רטוב ובוצי והפרות מתלכלכות, כן הן עלולות לסבול מזיהום העטינים, אברי המין ואפילו הטלפיים. כל רפתן יעשה לעצמו את החשבון של ההוצאה לרפד מול הסיכוי המפוקפק לחסכון – ככל שמדובר בייצור ובבריאות פרותיו.

באשר לשימוש באפר מתחנות הכח, פנינו לנציג מפעלי הקל"ט "נשר", מאחר שהוא בעל־הבית על האפר ונודע לנו כדלקמן:

ישנם שני סוגים של אפר, האחד קל ומרחף והשני כבד דמוי חול דק. סוג זה אפשר לראות על יד תחנת הכח של חדרה, שם הוא שימש למילוי בין האוטוסטרדה וגדר התחנה; לפי מידע ראשוני שאספנו נדמה, שאפר זה יכול להוות תשתית מוצקה לצרות (?), אך לא ידועה מידת הספיגה שלו;

בארץ טרם בוצעו נסיונות דישון או מילוי או ריפוד ברפתות. ידוע, שלא בכל הקרקעות ולא בכל המקומות והתנאים אפשר יהיה לפזר את האפר מחשש, שמא יחלחלו עקבות של מתכות

בחוברת "משק הבקר והחלב" מס' 214, במדור "קראנו בשבילכם" כתבתם כתבה בנושא השימוש באפר של תחנות הכח. כאחת מאפשרויות השימוש ציינתם שחקרתם באפשרות השימוש באפר מתחנת הכח לריפוד חצרות ברפת. שאלתם שאלות בנושא, אך לא נתתם תשובות.

האם האפר טוב לריפוד החצר מכל הבחינות? האם המחיר זול ביחס לריפוד אחר? אם יש בידיכם תשובות, אשמח מאד לקבלן. כמו כן, אני מבקש לדעת, אם יש לכם רעיונות אחרים בנושא הריפוד בחצרות, חוץ מהנסורת הטובה, אך היקרה.

משה טליאס

קיבוץ מעברות

צודק הח' משה טליאס בהתמרמרותו, על שאין חומרי ריפוד זולים, טובים ובשפע. אך לרפד צריך על מנת לשמור על נקיון של הפרות וגם למען הרגשתן הטובה. איך שלא נסתכל על